

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 11 ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อันอาจมีขึ้นจากการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในคณะกรรมการดังกล่าว ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย
- ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง
- ขั้นที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 6 การรายงานผลการวิจัย

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

- ขั้นที่ 1 เป็นการศึกษาค้นคว้าใน 2 ลักษณะ คือ
  - 1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการประสานงานการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประวัติความเป็นมาของตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ บทบาทศึกษานิเทศก์อำเภอตามโครงสร้างและระบบบริหารการศึกษาในปัจจุบัน โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความวารสาร ระเบียบกฎหมายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 1.2 ศึกษาความเป็นมาของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบัน โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาระดับชาติ โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด โครงสร้างและระบบบริหาร

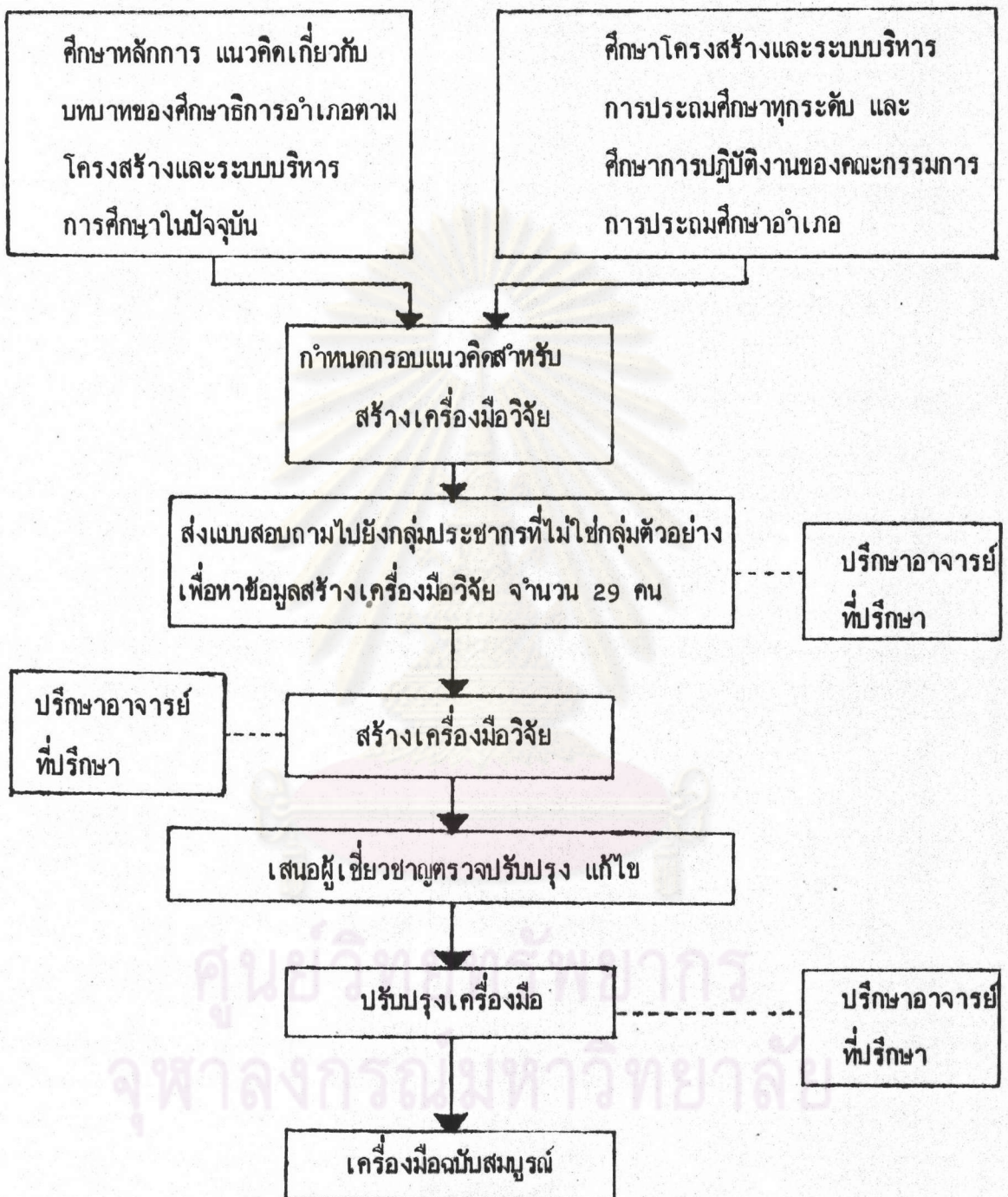
การประถมศึกษาระดับอำเภอ แนวการดำเนินงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาระดับกลุ่มโรงเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการ
ปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยศึกษาค้นคว้าจาก
เอกสาร งานวิจัย ระเบียบกฎหมายและแนวปฏิบัติต่าง ๆ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านการประถมศึกษา จำนวน 3 ท่าน คือ นายบุญเรือง ตันยา ศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา
นายเกษม เรียวอารีย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา นายสุรวัฒน์
ปริญญะจิตตะ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับสร้าง
เครื่องมือวิจัย (conceptual framework of research)

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย (conceptual
framework of research) และสร้างเครื่องมือวิจัย โดยผู้วิจัยได้เขียนแบบสอบถามชั้น
1 ชุด ส่งแบบสอบถามให้ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 14 ฉบับ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
จำนวน 15 ฉบับ รวม 29 ฉบับ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาประมวลเข้า
ด้วยกันกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แล้วสร้างแบบสอบถามฉบับจริงขึ้นอีกชุดหนึ่ง เพื่อส่ง
ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 9 ลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา อายุราชการและประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อใช้ในการสอบถาม กลุ่มนายอำเภอ กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกลุ่มผู้แทนข้าราชการครู

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบปลายเปิด (open ended)

3.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบปลายเปิด (open ended)

การตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง

นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขให้คำแนะนำ เพื่อให้เครื่องมือมีความตรง (validity) ก่อนที่จะนำไปใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกเป็นรายจังหวัดในเขตการศึกษา 11

จังหวัด	คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ				แบบสอบถาม (ฉบับ)
	นายอำเภอ	ศึกษาธิการ อำเภอ	หัวหน้าการ ประถมศึกษา อำเภอ	ผู้แทน ข้าราชการ ครู	
นครราชสีมา	10	10	10	54	84
ชัยภูมิ	6	6	6	37	55
บุรีรัมย์	6	6	6	40	58
สุรินทร์	6	6	6	43	61
ศรีสะเกษ	6	6	6	48	66
รวม	34	34	34	222	324

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละกลุ่ม

จังหวัด	อำเภอ	นายอำเภอ	ศึกษาธิการ อำเภอ	หัวหน้าการ	ผู้แทน	รวม
				ประดม ศึกษาอำเภอ	ข้าราชการ ครู	
นครราชสีมา	เมืองนครราชสีมา	1	1	1	7	10
	ขามทะเลสอ	1	1	1	2	5
	จักราช	1	1	1	5	8
	โชคชัย	1	1	1	4	7
	ปักธงชัย	1	1	1	10	13
	ปากช่อง	1	1	1	7	10
	พิมาย	1	1	1	5	8
	สีคิ้ว	1	1	1	6	9
	เสิงสาง	1	1	1	3	6
	ห้วยแถลง	1	1	1	5	8
	ชัยภูมิ	เมืองชัยภูมิ	1	1	1	10
คอนสาร		1	1	1	4	7
จัตุรัส		1	1	1	7	10
บ้านหันจตุรงค์		1	1	1	3	6
ภูเขียว		1	1	1	6	9
หนองบัวแดง		1	1	1	7	10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	นายอำเภอ	ศึกษาธิการ อำเภอ	หัวหน้าการ ประดม ศึกษาอำเภอ	ผู้แทน ข้าราชการ ครู	รวม
บุรีรัมย์	เมืองบุรีรัมย์	1	1	1	6	9
	บ้านกรวด	1	1	1	6	9
	ประโคนชัย	1	1	1	12	15
	พุทไธสง	1	1	1	4	7
	ลำปลายมาศ	1	1	1	6	9
	สตึก	1	1	1	6	9
สุรินทร์	เมืองสุรินทร์	1	1	1	12	15
	จอมพระ	1	1	1	5	8
	ชุมพลบุรี	1	1	1	5	8
	ท่าตูม	1	1	1	7	10
	ปราสาท	1	1	1	6	9
	สังขะ	1	1	1	8	11
ศรีสะเกษ	เมืองศรีสะเกษ	1	1	1	12	15
	กันทรลักษ์	1	1	1	11	14
	ขุขันธ์	1	1	1	9	12
	ขุนหาญ	1	1	1	5	8
	ไพรบึง	1	1	1	3	6
	อุทุมพรพิสัย	1	1	1	8	11
	รวม	34	34	34	222	324

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความกรุณาจากศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 11 ให้ออกหนังสือคำสั่ง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ไปยังผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วน และกำหนดวันส่งคืนแบบสอบถามไว้ด้วย พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยได้พิมพ์เจ้าหน้าที่ของถึงตนเอง และติดดวงตราไปรษณียากรเรียบร้อย เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่เหลือ ได้แก่ อำเภอที่อยู่ใกล้ ๆ ผู้วิจัยให้นำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง ผู้วิจัยตั้งเป้าหมายไว้ว่า จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 หลังจากที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ 32 วัน คือระหว่างวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2532 ถึงวันที่ 12 มีนาคม 2532 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 88.22 รายละเอียดปรากฏในตาราง

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถาม ที่จัดส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
นายอำเภอ	34	29	85.29
ศึกษาธิการอำเภอ	34	34	100.00
หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ	34	34	100.00
ผู้แทนข้าราชการครู	222	150	67.57
รวม	324	247	88.22

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (percentage ratio)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ได้เสนอความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่มเป็นค่าร้อยละ (percentage ratio) โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าความคิดเห็น ดังนี้

น้อยกว่าร้อยละ 40	เป็นความคิดเห็นระดับน้อย
ร้อยละ 40 - 69	เป็นความคิดเห็นระดับปานกลาง
ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป	เป็นความคิดเห็นระดับมาก
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) โดยกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับของปัญหาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 0.50	หมายถึงไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.51 - 1.50	หมายถึงเป็นปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50	หมายถึงเป็นปัญหปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50	หมายถึงเป็นปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.00	หมายถึงเป็นปัญหามากที่สุด

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ในส่วนที่เป็นปลายเปิดนั้น ได้สรุปและเสนอรวมกัน โดยไม่แยกกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความถี่เห็น}$$

$$N = \text{จำนวนความถี่ทั้งหมด (นิภา ศรีไพโรจน์ 2527:149-150)}$$

ขั้นที่ 6 การเขียนรายงานผลการวิจัย

หลังจากผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว ได้เขียนรายงานผลการวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบ แบ่งออกเป็น 5 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ลำดับขั้นในการดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือและเอกสารที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วยตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย